

Poezii selectate din volumul *Orașul cu un singur locuitor*

de Matei Vișniec

Editura Albatros, 1982

1. MASA DE PRÎNZ. MISTERIUL ACESTEI LUMI

Sînt singurul locuitor al orașului
nu vă sfătuiesc să luați masa cu mine
v-aș putea întreba de unde veniți, unde mergeți
și de ce misteriu al acestei lumi
iese prin porii lumii
ca o boală de piele

sînt singurul locuitor al orașului
trăiesc în urechea voastră
mă nasc, mă înmulțesc și mor
în urechea voastră
acolo rîd de zilele și întîmplările voastre

nu vă sfătuiesc să luați masa cu mine
v-aș putea întreba dacă și vouă
iarba vi se pare verde
iar cerul vi se pare albastru
și dacă în inima voastră
animalul alb și tăcut
nu moare de foame

și atunci plini de spaimă
cu pîinea neterminată și vinul nebăut
ați părăsi în fugă orașul

și ați ajunge la malurile rîului ciudat
și în apele sale
v-ați oglindi pînă la moarte

2. RONDUL DE ZI. NUMĂRAREA CASELOR. PLIMBĂRILE DE SEARĂ

Dimineața mă trezesc infricoșat
alerg în turnul municipal și de acolo
număr casele, străzile pustii, arborii negri, tremurători
toate
sînt la locul lor

diminețile mele sînt mari stadioane de liniște
ochiul meu trăiește din liniște
eu însumi trăiesc din singurătatea castanilor
și din trecerea ploii
prin univers

la ora opt îmi îmbrac uniforma cu dungi aurii
și-mi încep rondul prin piața pustie,
prin parcul înnegrit și pe digul subțire,
printre lungile șiruri de pompe
și printre corăbiile grele pe care le-am scufundat odinioară
în războiul naval

sînt singur, înconjurat de aerul toamnei,
prin fața gurilor de aer trec,
zîmbesc, fluier,
încerc să par nepăsător și puternic

dar iată și ora cinei : ziua mea s-a sfîrșit
îmi voi pune mantaua de seară și, fără-ndoială, jobenul înalt
și tot pe acolo pe unde în timpul zilei am fost un sever păzitor
voi face acum o lungă plimbare
plină de gînduri interesante

7. ZVÎCNETE ȘI ADEMENIRI.
UNELE FERESTRE SE SPARG PESTE NOAPTE

Uneori mă cuprinde o imensă milă de arbori
de robinete, de asfințituri de soare
mă baricadez în odăile mele
trag în jurul meu un cerc și-mi spun : bestie,
să nu cumva să treci dincolo

din lunetele lungi și subțiri
se aud țipete și zvîcnete ademenitoare
străzile se tîrăsc pînă în fața ferestrei mele
castanii din parcul municipal
se rostogolesc de durere pe caldarîm și pe trotuare
se izbesc de ziduri ciuntindu-le groaznic
împroșcîndu-le cu sînge

orașul îngenunchează sub acoperișurile tocite
plouă în univers, se răstoarnă podurile,
se prăbușesc turnurile de apă, atunci
îmi aprind pipa de abanos
și ies în stradă
cu o sută de pălării subsuoară

eu știu să ghicesc ferestrele
care se vor sparge peste noapte
și așez în fața lor cîte o pălărie

dimineața voi culege în ele
cioburile încă fierbinți

8. CÎTEVA LĂMURIRI. ÎNTÎLNIRI DE O SECUNDĂ

Prin gara înghețată a orașului
se plimbă un călător

e nebun, el, călătorul, prin gara înghețată
a orașului nu trece nici un tren

e nebun, el, călătorul îndirjit, prin gara
înghețată a orașului nu trece decît
cuvîntul niciodată
mai subțire decît linia imaginară
care se zbate între polul nord și polul sud
și se revarsă, toamna, tîrziu,
în univers

călătorul e îndirjit, e nebun, e înrăit,
acolo, în univers, îl așteaptă o întîlnire de o secundă
cu un castan cu aripi enorme
se face dimineață, domnule,
restaurantul gării se închide !

E GROAZNIC, TOATE CUVINTELE SCRISE PÎNĂ ACUM
MI S-AU DESPRINS DE PE FAȚA ALBĂ A FOII
ȘI AU ÎNCEPUT SĂ PLUTEASCĂ PRIN ÎNCĂPERE
SĂ MI SE ÎNALȚE LA CER

11. ULTIMUL TURIST POSIBIL

Încet se lasă întunericul peste oraș strivind
acoperișurile răsturnînd pereții peste
axele de simetrie ale orașului, ca un uriaș
tăvălug vine întunericul, în urma sa rămîne
o suprafață plană, curată și lucioasă

acesta a fost un oraș, spune
înțeleptul către turist
n-o să mă credeți dar a fost un oraș
adevărat cu zeci de turnuri, cu
străzi pavate și case

e foarte greu de crezut, spune
înțeleptul către turist
dar într-o singură noapte întunericul
a turtit toate casele, toți arborii,
dimineața orașul era întins ca o tobă

știu că n-o să mă credeți, spune
înțeleptul către turist
dar a fost cel mai frumos oraș, ultimul oraș posibil
în el am locuit eu, o singură zi, a fost
orașul locuit o singură zi, vi se pare
că există ceva mai profund și mai înălțător ?

MAȘINA DE CURĂȚAT ORAȘUL

Mașina de curățat orașul
m-a ajuns din urmă s-a oprit
în spatele meu

înfricoșat mi-am scos pălăria
mi-am șters palmele ude i-am spus
eu nu sînt unul și același lucru
cu orașul
eu sînt cu totul altceva

dar ea mă privea curat și lucid
și vibra din adîncul metalului inteligent

și i-am spus eu sînt doar un pașnic trecător
iar pe această stradă dacă e necesar
eu n-am să mai trec niciodată
și nici dimineața n-am să mai ies la plimbare
oarecum întristat și gînditor

dar mașina parcă se mirase de ceva
și prin colții ei și prin lentilele ei
parcă mă privea zîmbitor

DESPRE SFÎRȘITUL GROAZNIC AL CELOR CARE
NU CRED ÎN ESENȚĂ

Se apropia sfârșitul secolului iar cei care
nu crezuseră în esență
stăteau acum în piața orașului
iar duhul, suveranul duh,
le spunea bestiilor, n-ați vrut să credeți în mine
dar eu exist, iată, mă ridic deasupra voastră
mă strecor în urechile voastre
vă ascult minciunile și frica
mă strecor pînă departe în gîtlejul vostru
după vorbele alunecoase și înrăite

din adîncul fructului se auzea atunci un glas
eu sînt duhul care trăiește în adîncul fructului
n-ați vrut să credeți în mine
din adîncul arborelui se auzea atunci un glas
eu sînt pasărea fericită care
trăiește în adîncul arborelui
n-ați vrut să credeți în mine

esențele se scurgeau pe la încheietura grinzilor
cineva rînjea, iată, n-ați vrut să credeți în
adevărul etern al lucrurilor, iată cum plesnesc
de durere simburii și veninul se revarsă
pe limbile voastre

prin aerul înroșit se arătau rînd pe rînd
binele, frumosul, perfecțiunea puhavă, eroul protector
toate visele reale se roteau amenințător
n-ați voit să credeți în noi dar noi existăm
dinaintea celor care nu cred în noi

u, u, strigau oamenii aruncîndu-se cu fața
la pămînt numai înțeleptul orașului e de vină numai
bătrînul gînditor e de vină dar esențele pătrundeau
adînc în rănile mulțimii se răsuceau acolo se încălzeau voluptuos

înțeleptul orașului fugise
la timp

FUGA ÎN ORAȘ

Astăzi voi fugi în oraș îmi voi
cumpăra o cretă albă și pe gardul
municipal voi desena zîmbitor o
buburuză două bretele și poate un
ochi de ied mic neliniștit în
spatele meu trecătorii se vor opri
se vor lovi cu palmele peste frunte
mașinile vor frîna brusc își vor
proiecta farurile pe gardul meu
soldații vor veni în grabă vor face
ordine Socrate va ține o cuvîntare
va nega tot va da din mîini regele
va veni mă va mîngîia pe umeri pe
creștet așa copile așa
dar ce este asta
dar asta
dar asta

CĂLĂTORUL PRIN PLOAIE

Noi trebuie să facem o revoluție a tristeții
noi trebuie să fim călătorii prin ploaie

noi trebuie să fim chiar mai triști
decît adevărul și decît singurătatea castanului
și chiar mai triști decît firul de iarbă
care e lipsit de adevăr și dispăre primul
din univers

noi trebuie să fim cei mai triști călători prin ploaie
noi trebuie să ne punem pe umeri
lungi mantale ude de ploaie
și să călătorim pe străzile ude cu bocancii uzi
trebuie să fim chiar mai uzi decît ziua ploioasă
și să ridicăm baricade uriașe
din șiroaie de apă

noi trebuie să murim ca niște adevărați călători prin ploaie
strigînd din inima udă
cu săgețile ude înfipite în degete

DESPRE CUM SE VA SFIRȘI ACEASTĂ POEZIE

Despre cum se va sfirși această poezie
nu se știe încă nimic

n-am spus încă nimănui
cum se va sfirși această poezie
de aceea mulțimea s-a adunat
în fața ferestrei mele

nimeni nu vrea să piardă finalul
și fiecare locuitor al orașului
mă privește printr-un ochian
eu mă scol mă îmbrac îmi beau cafeaua
știu că sint exasperant
dar nu le pot spune atit de ușor
cum se va sfirși această poezie

chiar și regele și consilierii
și-au adus cîteva fotolii
s-au așezat ceva mai în față
și așteaptă să vadă cum se va sfirși
această poezie